

عنوان مقاله:

تجزیه الگوی اثر متقابل ژنوتیپ و سال برای عملکرد دانه در رگه های جهش یافته برنج با استفاده از روش چند متغیره AMMI

محل انتشار:

فصلنامه علوم گیاهان زراعی ایران، دوره 47، شماره 4 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسندگان:

علی اکبر عبادی - استادیارموسسه تحقیقات برنج کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، رشت، ایران

شاپور عبدالهی مبرهن - محقق موسسه تحقیقات برنج کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، رشت، ایران

حیدر عزیزی - استادیار، بخش تحقیقات چغندر، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان غربی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، ارومیه، ایران

خلاصه مقاله:

وجود اثر متقابل ژنوتیپ × محیط ایجاب میکند که عملکرد ژنوتیپها در دامنه گستردهای از شرایط محیطی آزمایش شوند، تا اطلاعات به دست آمده بتواند کارایی مربوط به گزینش و معرفی آنها را افزایش دهد. در این بررسی به منظور تعیین پایداری عملکرد و تجزیه الگوی اثر متقابل ژنوتیپ × محیط، 66 رگه (لاین) جهشیافته (موتانت) برنج همراه با پنج رقم شاهد به مدت سه سال زراعی (1391-1393)، (در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی با سه تکرار ارزیابی شدند. تجزیه اثر اصلی جمعپذیر و اثر متقابل ضربپذیر (AMMI) (نشان داد که اثر ژنوتیپ، سال و اثر متقابل بین آنها بسیار معنیدار بود. مجموع مربعات اثر متقابل توسط روش AMMI به یک مولفه اصلی اثر متقابل (IPCA) (معنیدار در سطح احتمال 05/0 و باقیمانده (نویز) جداسازی شد. مولفه اصلی اول 57/57 درصد از کل مجموع مربعات اثر متقابل را توجیه کرد. نمودار دوجهی (بایپلات) نخستین مولفه اصلی و میانگین عملکرد با روش AMMI برای ژنوتیپها و محیطهای (سالهای) مورد بررسی مشخص کرد که ژنوتیپهای G41، G7 و G69 با داشتن کمترین اثر متقابل ژنوتیپ در محیط (سال) و داشتن عملکرد بالا پایداری بیشتری دارند و ژنوتیپهای G20، G63 و G33 با عملکرد پایینتر از میانگین به عنوان ژنوتیپ های ناپایدار شناخته شدند.

کلمات کلیدی:

اثر متقابل ژنوتیپ و محیط، برنج، تجزیه AMMI

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/704814>

